

OSUUSKUNTA TRADEKAN VAALIJÄRJESTYS

1 § Vaaliaika

Osuuskunnan edustajisto valitaan vaalipiireittäin suhteellista vaalitapaa noudattaen.

Edustajiston vaali toimitetaan tämän vaalijärjestyksen mukaisesti joka kuudes vuosi hallituksen tarkemmin määräämänä aikana.

Hallitus jakaa maan vaalipiireihin ja päättää edustajistoon vaalipiireittäin valittavien varsinaisten ja varajäsenten lukumäärän.

2 § Äänioikeus

Edustajiston vaalissa on äänioikeutettu jokainen osuuskunnan jäsenrekisteriin ennen vaalivuoden alkua merkitty henkilö- ja yhteisöjäsen.

Osuuskunnan jäsen on äänioikeutettu vain siinä vaalipiirissä, johon kuuluvassa kunnassa jäsenellä on kotipaikka.

3 § Vaalikelpoisuus

Edustajiston vaalissa on vaalikelpoinen jokainen 18 vuotta täyttänyt osuuskunnan henkilöjäsen, joka ei ole vajaavaltainen tai osuuskunnan palveluksessa hallituksen nimittämänä ja on hyväksytty osuuskunnan jäseneksi vaalivuotta edeltäneenä vuonna 31.10. mennessä.

4 § Vaalielimet

Hallitus asettaa vaalivuotta edeltävän kalenterivuoden lokakuun 31. päivään mennessä vaalilautakunnan ja nimeää siihen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kolme jäsentä.

Vaalilautakunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä kaksi jäsentä ovat saapuvilla.

Vaalilautakunta valitsee itselleen riittävän määrän vaalitoimitsijoita.

Vaalilautakunta valitsee itselleen riittävän määrän vaalitoimitsijoita.

5 § Valitsijayhdistykset

Vähintään 5 vaalipiirissä äänioikeutettua osuuskunnan jäsentä voi yhteisesti allekirjoittamallaan asiakirjalla muodostaa valitsijayhdistyksen ja asettaa ehdokkaiksi vaaleissa enintään puolitoista kertaa niin monta vaalikelpoista osuuskunnan jäsentä kuin vaalipiiristä valitaan jäseniä edustajistoon.

Eri valitsijayhdistykset eivät saa asettaa samaa jäsentä ehdokkaaksi.

Osuuskunnan jäsen saa liittyä vain yhteen valitsijayhdistykseen. Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjan tulee olla päivätty ja sen tulee sisältää valtuutus yhdelle osuuskunnan luonnolliselle henkilöjäsenelle toimia valitsijayhdistyksen asiamiehenä ja toiselle toimia asiamiehen varamiehenä.

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjassa on selvästi mainittava ehdokkaiden seuraavat tiedot: nimi, ammatti, asuinpaikka, osoite ja henkilötunnus. Perustamisasiakirjassa tulee olla asiamiehen vakuutus siitä, että ehdokkaiksi asetetut ovat antaneet suostumuksensa ehdokkuuteen.

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirja on toimitettava vaalilautakunnalle ennen ehdokasasettelun määräajan päättymistä.

Asiamies voi toimittaa hakemuksen tai ilmoituksen vaalilautakunnalle henkilökohtaisesti tai postia tai sähköistä ehdokkaaksiasettamisjärjestelmää käyttäen sen mukaan, miten vaalilautakunta asiasta ja vaalien toteuttamis-tavasta päättää.

Vaalilautakunta voi päättää ehdokaslistan ottamisesta ehdokaslistan yhdistelmään, jos hakemus tai ilmoitus todistettavasti on jätetty postin kuljetettavaksi niin ajoissa, että se olisi ehdokasasettelun määräajan päättymi-seen mennessä saapunut vaalilautakunnalle.

6 § Vaaliliitot

Enintään kolme valitsijayhdistystä, jotka haluavat olla vaalissa yhteistoiminnassa keskenään, voivat vaalipi-i-reittäin yhtyä vaaliliitoksi, joka perustetaan valitsijayhdistysten välisellä kirjallisella sopimuksella.

Valitsijayhdistys voi olla mukana vain yhdessä vaaliliitossa.

Eri vaaliliitot eivät saa tehdä liittoa keskenään. Vaaliliittosopimukseen merkitään valitsijayhdistykset siihen jär-jestykseen kuin ne halutaan otettavaksi vaaliliittoon.

Sopimuksessa on valtuutettava yksi vaaliliittoon yhtyneiden valitsijayhdistysten asiamiehistä toimimaan vaali-liiton asiamiehenä ja toinen hänen varamiehenään. Vaaliliitolle voidaan sopimuksessa ehdottaa nimeä, josta vaalilautakunta kuitenkin lopullisesti päättää.

Asiamiehen on toimitettava vaaliliittoa koskeva sopimus vaalilautakunnalle ennen ehdokasasettelun määrä-ajan päättymistä.

Vaaliliittoasiakirjan toimittamisen vaalilautakunnalle tulee tapahtua siten, kuin vaalijärjestyksen 5 §:ssä sano-taan.

7 § Valmistavat toimenpiteet

Vaalilautakunnan on sääntöjen 22 §:ssä mainitulla tavalla tiedotettava ennen vaalivuoden alkua jäsenille, mi-ten monta jäsentä edustajistoon vaalipiireittäin valitaan sekä kenelle, milloin ja minne vaalin kuuluvat asiakirjat on toimitettava.

8 § Ehdokaslistojen tarkastaminen

Vaalilautakunnan on tarkastettava ehdokaslistat. Ehdokaslistoihin on vaalipiireittäin merkittävä juokseva tun-nusnumero sen mukaisesti, kuin ne on toimitettu vaalilautakunnalle.

Jos todetaan, ettei valitsijayhdistystä koskeva asiakirja ole asianmukaisesti tehty, on asiamiehelle toimitettava viipymättä postin välityksellä tai muutoin todistettavasti tieto, ettei hakemukseen ole suostuttu. Samalla ilmoi-tetaan hylkäämisen syy. Asiamiehellä on kuitenkin oikeus vielä 6 päivän kuluessa vaalilautakunnan päätök-sestä tiedon saatuaan oikaista ne kohdat, jotka aiheuttivat hakemuksen hylkäämisen. Jos hän ei tätä tee, hakemus hylätään lopullisesti.

Oikaisua ei kuitenkaan tehdä, jos valitsijayhdistystä koskevassa asiakirjassa ei ole allekirjoittajina riittävää määrää äänioikeutettuja tai ellei hakemusta ole toimitettu vaalilautakunnalle määräaikana.

Mikäli valitsijayhdistystä koskeva asiakirja hylätään lopullisesti, ja se sisältyy myöskin vaaliliittosopimukseen, on vaalilautakunnalla oikeus poistaa se viimeainitusta muiden vaaliliittoon sisältyvien yhdistysten järjestystä muuttamatta.

Jos ehdokkaaksi asetettu henkilö on kuollut valitsijayhdistyksen perustamisen jälkeen, on asiamiehellä oikeus ilmoittaa vaalilautakunnalle saman valitsijayhdistyksen toinen vaalikelpoinen ehdokas hänen tilalleen. Vaali-lautakunnan on sisällytettävä ilmoitettu uusi ehdokas ehdokaslistaan, mikäli ilmoitus on saapunut vaalilauta-kunnalle ennen 10 §:n 1 momentissa mainittua ehdokaslistojen yhdistelmän laatimista.

9 § Vaaliliittojen muodostamisasiakirjojen tarkastaminen

Vaalilautakunta tarkastaa vaaliliittojen muodostamisasiakirjat.

Valitsijayhdistysten virheellisyyksistä ja niiden oikaisemisesta 8 §:ssä sanottua sovelletaan myös vaaliliittoja koskeviin asiakirjoihin. Ellei virheellisyyksiä korjata tai vaaliliiton perustamista koskevaa hakemusta toimiteta määräajassa tai säädetyssä järjestyksessä, hakemus on hylättävä.

10 § Ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen

Hyväksytyistä ehdokaslistoista vaalilautakunta laatii vaalipiireittäin ehdokaslistojen yhdistelmän.

Vaaliliittojen ja erillisten valitsijayhdistysten järjestys laadittavassa ehdokaslistojen yhdistelmässä määrätään arvalla.

Kun järjestys on arvottu, varustaa vaalilautakunta hyväksytyt ehdokaslistat juoksevilla järjestysnumeroilla siten, että arvonnassa ensimmäiseksi tulleeseen vaaliliittoon kuuluvat ehdokaslistat varustetaan vaaliliittosopimuksen mukaisessa numerojärjestyksessään ensimmäisillä numeroilla alkaen numerosta 2, toiseksi tulleen vaaliliiton ehdokaslistat seuraavilla järjestysnumeroilla jne., sekä erillisiksi jääneet ehdokaslistat viimeisillä järjestysnumeroilla.

Ehdokaslistojen yhdistelmään otetaan ehdokaslista niin järjestettynä, että samaan vaaliliittoon kuuluvat ehdokaslistat yhdistetään numerojärjestyksessä yhteisen otsikon alle ja erotetaan muista vaaliliitoista siten, että selvästi ilmenee, mitkä ehdokaslistat kuuluvat mihinkin vaaliliittoon. Vaaliliittojen ulkopuolelle jäävät ehdokaslistat otetaan yhdistelmään viimeisinä järjestysnumeronsa mukaan.

Yhdistelmässä ei ehdokaslistojen ohella saa olla mitään muuta kuin yhteinen otsikko, josta käy selville, mitä vaalia varten yhdistelmä on laadittu ja vaaliliittojen otsikot, jotka on merkittävä vaaliliittokehysten yläpuolelle.

Ehdokaslistojen yhdistelmä on vaaliliittojen ja erillisten valitsijayhdistysten saatavissa vaalilautakunnan tarkemmin ilmoittamana aikana.

Jos ennen ehdokaslistojen painatusta ilmenee, että jollekin listalla on asetettu ehdokkaaksi henkilö, joka ei ole antanut siihen suostumustaan, on vaalilautakunnan hänen vaatimuksestaan poistettava hänen nimensä listalta.

11 § Ehdokkaiden yhteismäärän toteaminen vaalipiireittäin

Jos vaalia varten hyväksytyissä ehdokaslistoissa mainittujen ehdokkaiden yhteismäärä on sama kuin valittavien edustajien yhteismäärä vaalipiirissä, ei erityistä vaalia toimiteta. Tällöin vaalilautakunta, sen jälkeen, kun se on varannut vaaliliittoasiamiehille 6 päivän ajan tiedoksiannosta lukien ilmoittaa valitsijayhdistysten suostumuksella ehdokkaiden varaedustajat, julistaa hyväksytyissä ehdokaslistoissa mainitut henkilöt valituiksi sekä määrää näiden varaedustajiksi edellä sanotulla tavalla ilmoitetut henkilöt.

12 § Äänestyslippu

Vaalilautakunta laatii vaalissa käytettävän äänestyslipun. Äänestyslipun paperin tulee olla läpinäkymätöntä sekä laadultaan sellaista, ettei se vaaranna vaalisalaisuuden säilymistä.

Äänestyslipun on oltava vakiokokoa. Äänestyslipun sisäpuolelle painetaan otsikko, jossa kerrotaan, missä vaalissa lippua käytetään sekä lisäksi halkaisijaltaan ainakin 50 millimetrin suuruinen ympyrä. Ympyrän sisäpuolella on selvästi havaittava merkintä N:o..... sen ehdokkaan numeron merkitsemistä varten, jolle äänestäjä antaa äänensä.

13 § Vaalin toimittaminen

Äänestys tapahtuu postin tai sähköisen etäyhteyden välityksellä vaalisalaisuutta noudattaen. Asianomaista vaalipiiriä koskeva ehdokaslista äänestysohjeineen, äänestyslippu ja palautuskuori lähetetään jäsenrekisteriin merkittyyn postiosoitteeseen ennen äänestyksen alkamista.

Jäsenelle, joka kirjallisesti osoittaa tai vakuuttaa ettei ole saanut edellä mainittua äänestysaineistoa, sen takia, että osoite on muuttunut tai että äänestysaineisto on hävinnyt tai turmeltunut, vaalilautakunta antaa postitse uuden äänestysaineiston.

Äänestäminen tapahtuu siten, että jäsen merkitsee äänestyslipussa olevaan ympyrään selvästi sen ehdokkaan numeron, jonka hyväksi hän antaa äänensä.

Äänestyslippu on lähetettävä postitse palautuskuoressa vaalilautakunnalle viimeistään ennen hallituksen määräämää äänestyksen päättymisaikaa.

Osuuskunnan hallituksen niin päätäessä vaali voidaan järjestää joko osaksi tai kokonaan osuuskuntalain (421/2013) 5 luvun 38 §:n 5 momentin tarkoittamalla tavalla tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Tällöin noudatetaan tämän vaalijärjestyksen määräyksiä soveltuvin osin. Vaalilautakunnan on samalla erityisesti huolehdittava toimista, joilla turvataan jäsenten oikeus ehdokkaiden asettamiseen, äänioikeuden käyttöön sekä vaalisalaisuuden säilymiseen.

14 § Äänestyslippu on mitätön

- 1) jos äänestyslippuun on merkitty useampi kuin yksi ehdokasnumero;
- 2) jos äänestyslippuun tehdystä merkinnästä ei selvästi ilmene, mitä numeroitua ehdokaslistaa se tarkoittaa;
- 3) jos äänestyslippuun on tehty asiaton merkintä;
- 4) jos äänestyslippuna on käytetty muuta kuin vaalilautakunnan lähettämää äänestyslippua;
- 5) jos äänestyslippu palautetaan liian myöhään.

15 § Äänten laskeminen

Äänestyslippujen saavuttua suorittaa vaalilautakunta tai vaalilautakunnan valtuuttama toimija äänten laskemisen vaalipiireittäin.

Hyväksytyjen äänten perusteella lasketaan jokaisen ehdokkaan äänimäärä sekä jokaisen ehdokaslistan ja jokaisen vaaliliiton sama yhteinen äänimäärä.

Ehdokaslistan eniten ääniä saanut ehdokas saa vertausluvukseen ehdokaslistan yhteenlasketun äänimäärän, toiseksi eniten puolet, kolmanneksi eniten kolmanneksen ja niin edelleen. Mikäli saman ehdokaslistan äänimäärät ovat yhtäsuuret, ratkaistaan näiden keskinäinen järjestys ja sen mukainen vertausluku arpomalla.

Vaaliliitoksi yhdistyneiden valitsijayhdistysten ehdokaslistoille annetut äännet muodostavat vaaliliiton äänimäärän.

Vaaliliiton muodostaneiden valitsijayhdistyksien asettamille ehdokkaille määrätään ensin vaaliliiton sisäinen vertausluku siten, että kunkin valitsijayhdistyksen eniten ääniä saanut ehdokas saa vaaliliiton sisäiseksi vertausluvukseen hänet ehdolle asettaneen valitsijayhdistyksen yhteenlasketun äänimäärän, toiseksi eniten ääniä saanut puolet tästä, kolmanneksi eniten kolmanneksen ja niin edelleen. Mikäli vaaliliiton sisäiset vertausluvut ovat yhtäsuuret, ratkaistaan näiden keskinäinen järjestys ja vertausluku arpomalla.

Tämän jälkeen kaikille vaaliliiton ehdokkaille annetaan uudet vertausluvut siten, että heistä suurimman vaaliliiton sisäisen vertausluvun saaneen ehdokkaan vertausluku on sama kuin vaaliliiton muodostaneiden valitsijayhdistysten ehdokaslistoille annettujen äänien summa, toiseksi suurimman vaaliliiton sisäisen vertausluvun saaneen puolet tästä, kolmanneksi suurimman vaaliliiton sisäisen vertausluvun saaneen kolmannes ja niin

edelleen. Mikäli samaan vaaliliittoon kuuluvien ehdokkaiden vertausluvut ovat yhtäsuuret, ratkaistaan näiden keskinäinen järjestys ja vertausluku arpomalla.

Tässä järjestyksessä vaaliliitosta valitaan edustajistoon niin monta ehdokasta, että vaaliliitosta valittavien määrä vastaa tämän pykälän mukaan laskettujen vertauslukujen perusteella vaalijärjestyksen 16 pykälän mukaan valituksi tulevien ehdokkaiden määrää.

Äänten laskennasta tehdään pöytäkirja, jonka vaalilautakunnan kaikki jäsenet allekirjoittavat. Pöytäkirjassa mainitaan äänimäärien suuruusjärjestyksessä kaikki vaalissa ääniä saaneet ja siihen liitetään kaikki vaalin tulosta laskettaessa syntyneet laskelmat.

16 § Vaalituloksen toteaminen

Vaalilautakunta toteaa huomioon ottaen vaalipiireistä valittavien edustajiston jäsenten lukumäärä, vaalipiireittäin edustajiston jäseniksi valituksi ne ehdokkaat, joilla on suurimmat vertausluvut.

Lisäksi vaalilautakunta määrää vaalipiireittäin valitsematta jääneistä ehdokkaista hallituksen päättämän määrän vertauslukujen suuruusjärjestyksessä edustajiston varsinaisten jäsenten varajäseniä.

Jos äänimäärät ja vertausluvut ovat yhtä suuret, ratkaistaan niiden keskinäinen järjestys arpomalla.

17 § Vaalin tuloksesta tiedottaminen

Vaalilautakunta tiedottaa vaalin toteuttamisen ja tuloksen osuuskunnan hallitukselle sekä tuloksen sääntöjen 22 §:n mukaisesti jäsenistölle ja ilmoittaa siitä postitse tai sähköisesti valituille edustajiston jäsenille ja varajäsenille.

18 § Erinäisiä määräyksiä

Jos jotakin toimitusta varten vaalijärjestyksessä mainittu päivämäärä on lauantai, sunnuntai tai muu pyhäpäivä, pidetään lähinnä seuraavaa arkipäivää määräpäivänä.

Ellei edustajiston vaalia tai siihen kuuluvia valmistavia toimia voida jostakin ylivoimaisesta syystä tai muiden vaalien samanaikaisuuden vuoksi toimittaa vaalijärjestyksessä mainittuina aikoina, voi edustajisto määrätä uudet vaaliajat niiden pitämistä varten.

Ellei vaali ole tapahtunut ennen vaalikauden loppua, ovat ne edustajiston jäsenet ja heidän varajäsenensä, joiden toimikausi sillä välin päättyy, oikeutettuja pysymään toimessaan, kunnes vaali on suoritettu ja valittujen toimikausi on alkanut. Tällaisessa tapauksessa vaalin määräaikoja laskettaessa vaalijärjestyksestä sovelletaan vastaavalla tavalla.